

İTÜ MİAM DR. EROL ÜÇER MÜZİK İLERİ ARAŞTIRMALAR MERKEZİ KÜTÜPHANESİ

HULUSİ ÖZBAY

M

ÜZİKOLOJİ, müzik teorisi, etnomüzikoloji, icra, kompozisyon, ses mühendisliği ve tasarımı, sonik sanatlar ve müzik yöneticiliği alanlarında lisansüstü eğitim veren Dr. Erol Üçer Müzik İleri Araştırmalar Merkezi, 1999'da İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı olarak kurulmuştur.

Üniversitenin eski mezunlarının çeşitli projelere ekonomik destek sağlamaları talep edildiğinde, büyükbabası Mızıkay-ı Hümayunda vazifeli bir müzisyen olan ve genç yaşından itibaren Batı müziğiyle ilgilenen 1951'de İTÜ İnşaat Yüksek Mühendisliği mezunlarından Dr. Erol Üçer merkezin ve kütüphanesinin masraflarını üstlenmiştir. Bu desteği dolayısıyla da merkeze ismi verilmiştir. Prof. Dr. Kamran İnce ve Prof. Dr. Cihat Aşkın merkezin ve kütüphanenin kuruluşunda önemli katkılar sunmuşlardır.

Kütüphane, merkezin kuruluşundan

bir sene sonra Mayıs 2000'de açılmıştır. Satın alma yoluyla kurulan kütüphane Türkiye'deki az sayıda müzik ihtisas kütüphanelerinden biridir. Yıllar içerisinde envanterini ve koleksiyonlarını hem satın alma hem kişisel ve kurumsal bağışlarla büyütülmüştür. Bilhassa 2014'te kapatılma kararı alınan Borusan Müzik Kütüphanesinin de buraya devredilmesiyle nicelik ve nitelik bakımından zenginleşmiştir.

Çeşitli disiplinlerden gelip lisansüstü müzik eğitimi alan öğrencilerin akademik ihtiyaçlarına cevap verebilecek kapasitede müziğin çok çeşitli dönem ve türleriyle alakalı 40 bini aşkın materyal bulunan kütüphanede Ekim 2020 itibarıyla 9912 basılı kaynak (kitap, ansiklopedi, sözlük vs.), 13.779 basılı nota, 17.779 görsel-ışitsel materyal (CD, DVD, plak vs.) kayıtlıdır. Bu materyaller arasında besteci Cemal Reşit Rey'in kullandığı notalar ve Osmanlı döneminde yayınlanmış birçok nota yayını gibi kıymetli nadir

eserler de mevcuttur. Basılı yayınların internet üzerinden birçok veritabanına ve elektronik kaynağa erişilebilir de mümkündür.

Üniversitenin Maçka Kampüsünde bulunan merkez, Yabancı Diller Yüksekokulunun bulunduğu Maçka Silahhanesi olarak da bilinen tarihî binada faaliyet göstermektedir. Kütüphanenin ilk müdürü Judith Frangos'tan bu yana görevli kütüphanecilerin çok büyük bir emeği bulunmaktadır.

İTÜ mensuplarının ve öğrencilerinin ödünç alma yoluyla faydalanabildikleri kütüphane dışarıdan gelen araştırmacılara da hizmet vermektedir. Ayrıca kütüphane, akademik dönem içerisinde birçok toplantı ve konsere de ev sahipliği yapmaktadır. **Z**

KAYNAKÇA

1 Yücel Manyas ve Özlem Gürkan, *MİAM Dr. Erol Üçer Müzik Kütüphanesi*, Sanat Dünyamız, Mayıs-Haziran 2020, s. 72-77.

2 *Andante*, İTÜ MİAM 15. Yıl Özel Sayısı.

3 Özlem Gürkan, kişisel görüşme, 6 Ekim 2020.

DÜNYADA MÜZİK KÜTÜPHANELERİ

M

ÜZİK kütüphanesi, bilgisayar ve internetin yaygınlaşması ile kişiselleştirilebilen dijital ses arşivini çağrıştırır

da, esas olarak müzikle ilgili her türlü materyalin bilgi ve belge yönetimi standartlarında muhafaza edildiği ve hizmete sunulduğu bir kütüphane formatıdır. Müzik eserlerine ait notalar, sözler ve ses

kayıtlarının elyazması, baskı veya elektronik materyal şeklinde biraraya getirildiği ihtisas kütüphaneleri bulunmaktadır. Üç ülkeden örnekler aşağıdadır.

Britanya Kütüphanesi Ses Saklama

The British Library Sound Preservation

Britanya Kütüphanesi bünyesinde bir koleksiyon olarak kurulan "Ses Saklama" arşivinde, 1880'lerden günümüze kadar 1 milyondan fazla plak, 200 bin bant dahil 6 milyondan fazla parça bulunuyor. Hem fiziksel bozulma hem de çalma araçlarının kullanımdan kalkmasıyla yok olma tehdidi altında olan ülkenin ses koleksiyonunu korumak ve dijital kayıtlarla yeniden üretmek amacıyla taşıyan arşiv 1930'da Patrick Saul tarafından kuruldu. Girişin ücretsiz olduğu, kayıt kullanımının izne tâbi olmadığı, okuyucu kartıyla faydalanılan kütüphanede şu koleksiyonlar bulunmaktadır:

Drama ve edebiyat koleksiyonu: Drama, şiir ve edebiyatın işitsel-görsel kayıtlarından oluşan benzersiz bir koleksiyon.

Sözlü tarih koleksiyonu: Dünyadaki en büyük sözlü tarih ve hayat hikayesi röportaj koleksiyonlarından biri.

İngilizce aksan ve lehçeler koleksiyonu: Kapsamlı bir sözlü ses kayıtları koleksiyonu.

Klasik müzik kayıtları: Batı konser geleneğine ait opera, ayin müziği ve Batı Avrupa'nın Barok öncesi repertuar kayıtlarının bulunduğu koleksiyon.

Pop müzik kayıtları: Dünyanın en geniş kapsamlı popüler müzik koleksiyonlarından biri.

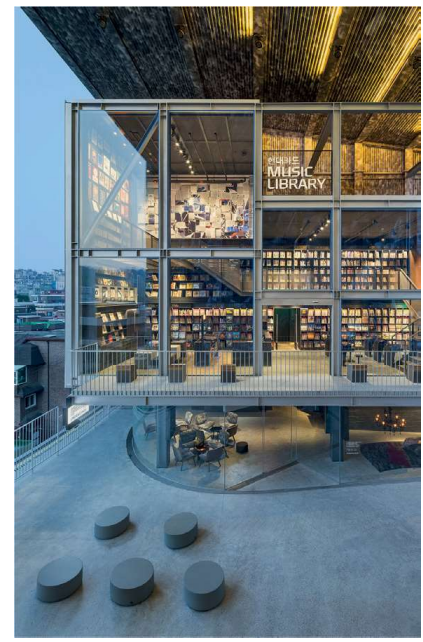
Dünya ve geleneksel müzik koleksiyonu: Geleneksel müzik, halk veya dünya müziği olarak çeşitli türlerde dünyanın en büyük kayıt koleksiyonlarından biri.

New York Halk Kütüphanesi Gösteri Sanatları

New York Public Library for the Performing Arts

1895'te Lenox Kütüphanesinin Astor Kütüphanesi ile birleştirilmesinin ardından, Müzik Bölümü New York Halk Kütüphanesinin ilk konu bölümlerinden biri oldu. Müzik sanatını kapsamlı bir çeşitlilikle belgeleyen kütüphane, klasik müzik ve operanın yanısıra spiritüeller, ragtime, caz, müzikal tiyatro, film, rock ve dünya müziği de dahil olmak üzere bütün popüler müzik yelpazesini kapsayan ciddi bir arşive sahiptir. Kütüphanede Bach, Brahms, Liszt, Glinka, Handel, Haydn, Korngold, Mozart, Paganini, Schubert ve Schumann'ın klasik müzik elyazmaları ile Jazz'ın büyük temsilcilerinin elyazmaları mevcuttur. Amerikan Müzik Koleksiyonu özellikle dikkat çekicidir. "The Star-Spangled Banner"ın ilk baskısından Kızılderili şarkılarına, Henry Cowell, John Cage, Louis Moreau Gottschalk ve Lou Reed gibi Amerikalı bestecilerin kapsamlı elyazması koleksiyonlarına kadar Amerikan klasik ve popüler müziğinin kapsamlı bir dokümantasyonu bulunmaktadır.

Hyundai Kart Müzik Kütüphanesi

Hyundai Card Music Library + Understage

Kore'nin en büyük kredi kartı şirketi Hyundai Card'ın sanat ve müziğe ilgi duyan müşterileri için Seul'de yaptırdığı kütüphane, Rolling Stone dergilerinin tamamına, 1950'lerden günümüze kadar seçilmiş 10.000'den fazla vinil plağa ve 2600'ü çok nadir veya baskısı bulunmayan eser olmak üzere müzikle ilgili 3000 kitaba ev sahipliği yapmaktadır.